

MILJØstyrelsen  
Erhverv

21. april 2008  
j. nr. MST 147-00025  
san

## GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGET

**Kommissionens forslag om opstilling af miljømærkekriterier for produktgruppen træmøbler under EU's miljømærkeordning (Blomsten).**

### Resumé

*Kommissionen har fremsendt forslag om fastsættelse af kriterier for træmøbler. Forslaget til miljømærkekriterier er udarbejdet af en arbejdsgruppe under Kommissionen, ledet af Frankrig. Hidtil har der ikke været udviklet kriterier for træmøbler. Kommissionen fremsatte i 2003 kriterier for møbler, men disse kriterier blev ikke vedtaget pga. blokerende mindretal blandt medlemslandene. For de nu fremsatte kriterier for træmøbler fremlægger Kommissionen ikke markedsdata for, hvorledes og hvor meget forslaget vil betyde for miljøbeskyttelsesniveauet i EU, men det er vurderingen, at miljømærkekriterierne niveaumæssigt placerer sig godt i forhold til eksisterende national og EU lovgivning indenfor f.eks. krav til skovdrift, kemikalier og opløsningsmidler.*

*Kommissionen udsendte d. 9. april, kl. 20.02 de endelige forslag til afstemning. Forslagene indeholder sidste øjeblikændringer, der ikke er argumenteret for. Det drejer sig bl.a. om krav til flammehæmmere, phthalater og certificeret skovdrift. For en del af ændringernes vedkommende er det på nuværende tidspunkt ikke muligt at se de endelige konsekvenser, og regeringen er derfor forbeholden overfor en del af disse ændringer. Det fremgår af den endelige regeringsholdning og indstilling, at Danmark lægger afgørende vægt på, at halogenerede flammehæmmere udelukkes af miljømærkning af træmøbler, men at Danmark i øvrigt støtter forslaget. Danmark finder i øvrigt Kommissionens arbejdsmetode for kritisabel.*

### 1. Status

Kommissionen har den 9. april 2008 (kl. 20.02) fremsendt ovennævnte forslag. Forslaget har hjemmel i art. 6, stk. 1 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1980/2000 af 17. juli 2000 (miljømærkeforordningen) om en revideret ordning for tildeling af et EF-miljømærke.

Forslagene behandles i et forskriftudvalg i overensstemmelse med forordningens art. 17, jf. art. 5 i Rådets afgørelse 1999/468/EF (1999/468/EF art. 5). Hvis der er kvalificeret flertal for kriterierne, udsteder Kommissionen afgørelsen. Opnås der ikke kvalificeret flertal, kan Kommissionen forelægge sagen for Rådet og underretter samtidig Europa-Parlamentet. Rådet kan med kvalificeret flertal vedtage forslaget uændret eller udtale sig mod det. Hvis der er kvalificeret flertal imod forslaget, skal Kommissionen behandle sagen på ny. Handler Rådet ikke inden en frist på højst tre måneder, kan Kommissionen udstede beslutningen.

Første kriterier for <b>træmøbler</b> er udviklet i	<b>2008</b>	De nye kriterier er version nummer	<b>1</b>
Antallet af virksomheder i EU med licens til <b>træmøbler</b> (marts 2008):	-	Heraf danske virksomheder med licens til <b>træmøbler</b>	-
Antallet virksomheder i EU med licens til Blomsten (marts 2008):	<b>566</b>	Heraf danske virksomheder med licens til Blomsten	<b>50</b>

Afstemning er planlagt til d. 24. april 2008. Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketinget.

### 2. Formål og indhold

Forslaget til miljømærkning af træmøbler omfatter: fritstående eller indbyggede møbelenheder, der anvendes til opbevaring, arbejdsbrug eller f.eks. madlavning. Eksempler kan være børnemøbler, møbler til bad- og køkkenmiljø, møbler til erhvervsbrug (kontorer, skoler, restauranter og hoteller).

Møbler til udendørs brug er inkluderet, men skal opfylde alle krav.

Træmøblet skal bestå af minimum 90% (vægtbasis) massivt træ eller træbaserede materiale (dvs. træ til bygningsplader, det kan f.eks. være spånplade, krydsfiner mm.). Andre materialer må udgøre op til 3% (vægtbasis) af træmøblet, der ikke er af træ. Det kan f.eks. være plastmaterialer, beslag mm. Summen af forskellige materialer – udover træ – må ikke udgøre mere end 10%. Materialer der hører ind under 10% grænsen skal overholde kravene nedenfor, beskrevet under *Sundhedsskadelige og miljøfarlige stoffer*. *Miljøbeskyttelsesniveauet* i forslaget til miljømærkning af træmøbler omhandler især kriterier for:

**Sundhedsskadelige og miljøfarlige stoffer:** *Stoffer* der indgår i produktionen af selve træmøblet må ikke være klassificeret som Meget giftig (R26, R27 og R28), Giftig (R23, R24, R25) eller have følgende CMR effekter, kategori 1, 2 og 3:

Kræftfremkaldende (R40, R45, R49), Mutagent (R46, R68), Reproduktionsskadeligt (R60, R61, R62, R63), være allergene (R42, R43) eller miljøfarlige for det akvatiske miljø (R50, R50/R53, R51/R53, R52, R52/R53, R53)

Følgende stoffer og præparater (negativliste) må ikke indgå i produktionen/produktet:

Halogenerede organiske bindingsmidler, azidirin og polyaziridins, samt pigments og tilsætningsstoffer baseret på: bly, kadmium, krom (VI), kviksølv, arsenik, bor og kobber, organotinforbindelser.

**Flammehæmmere.** Der er usikkerhed om kriterierne udelukker brugen af halogenerede (inkl. bromerede) flammehæmmere! Miljøstyrelsen har mundtligt fået bekræftet, at kriterierne ikke udelukker disse flammehæmmere. Øvrige flammehæmmere må ikke have CMR-effekter eller være klassificeret som miljøfarlige.

Såfremt en registrering under REACH er nødvendig for flammehæmmere, må der kun anvendes flammehæmmere, der er registreret hos det Europæiske Kemiagentur.

**Skovdrift.** Træ fra Europa skal være drevet efter principperne for bæredygtig skovdrift som defineret i 1) Resolution 1 fra den anden Ministerkonference for beskyttelse af skove i Europa (Helsinki, juni 1993), 2) de Paneuropæiske guidelines for bæredygtig skovdrift fra den tredje Ministerkonference for beskyttelse af skove i Europa (Lissabon, juni 1998) og 3) de forbedrede Paneuropæiske indikatorer for bæredygtig skovdrift fra den fjerde Ministerkonference for beskyttelse af skove i Europa (Wien, april 2003).

Træ fra skove udenfor Europa skal som minimum leve op til FN's principper (UNCED Forest Principles, Rio de Janeiro, juni 1992) og, hvor det er relevant, leve op til kriterierne eller retningslinierne for bæredygtig skovdrift som vedtaget ved de respektive internationale og regionale initiativer (ITTO, Montreal Processen, Parapoto Processen, UNEP/FAO Dry-Zone Afrika initiativet).

Der skal anvendes en vis andel certificeret træ i såvel massivt træ som bygningsplader. Kommissionen har tidligere angivet 70%, hhv. 40%, men har i det sidst udsendte udkast ikke angivet en nærmere %-sats. Den vil blive meddelt før afstemning! Ucertificeret træ må ikke komme fra områder, hvor der er tvist om ejerforhold og brugsrettigheder (*disputed land*), urskov (*primary old growth forests*), ulovlig hugst (som det defineres i Kommissionens meddelelse om en handlingsplan for FLEGT, (*Forest Law Enforcement, Governance and Trade*), og endelig må ucertificeret træ ikke stamme fra områder med høje beskyttelsesværdier – defineret som skove, som er udlagt til naturbeskyttelsesformål, hvor skovbrugsaktiviteter ikke er tilladt (*Uncertified high conservation value forests*).

**Indholdsstoffer/handling af træ efter skovning.** Der stilles krav til hvilke pesticider og kemikalier skovet træ må behandles med efter skovning. Disse omfatter: WHO's anbefalede klassificering af sundhedsskadelige pesticider, klasse 1a, meget giftige og klasse 1b, yderst giftig.

Møbler til indendørs brug må ikke imprægneres. Imprægneringsmidler til udendørs møbler skal overholde kravene, beskrevet under *sundhedsskadelige og miljøfarlige stoffer*.

**Formaldehyd.** Indholdsstoffer i træplader til møbelmaterialer (spånplader, fiberplader mm.) skal overholde krav til indhold og frigivelse af formaldehyd. Frigivelsen af formaldehyd må maksimalt være 50% af E1 kravet i EN normen 312-1 for spånplader og EN normen 622-1 for fiberplader.

**Overfladebehandling/coating mm.** Alle overfladebehandlinger, herunder metal- og plastcoatninger (der maksimalt må udgøre 2% af træmøblet (vægtbasis)), skal overholde kravene til sundhedsskadelige og miljøfarlige stoffer.

Overfladebehandlingsmidler må maksimalt indeholde 5% flygtige organiske opløsningsmidler (VOC).  
Overfladebehandlingsmidler må maksimalt afgive 0,1 ppm formaldehyd.

Lime og bindemidler skal overholde kravene under sundhedsskadelige og miljøfarlige stoffer og må ikke indeholde over 5% VOC.

Genanvendt træ skal mht. indholdsstoffer overholde standarden i den europæiske træplade industri (European Panel Federation, EPF) mht. tungmetaller og pentaklorfenol og creosote.

**Sikkerhed, levetid og genanvendelighed.** Træmøbler skal overholde relevante EN normer, subsidiært ISO standarder. Et miljømærket træmøbel skal kunne vedligeholdes med behandlingsmidler, der ikke er baseret på organiske opløsningsmidler, og producenten skal anvise forbrugeren hvordan. Møblet skal kunne genanvendes, og der skal være anvisning til forbrugeren, hvilken genanvendelse der er bedst.

**Emballage.** Emballagen skal enten være let genanvendeligt materiale, materiale fra fornybare ressourcer eller materiale, der er beregnet til at blive genbrugt, såsom tekstildække. Emballagen skal være let at adskille (med hånden) i genanvendelige fraktioner.

### 3. Nærhedsprincippet

Kommissionen har ikke redegjort herfor. Da formålet med forslaget er at udvide rækken af produktgrupper i en allerede gældende fællesskabsregulering, vurderes det, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

### 4. Konsekvenser for Danmark

#### *Lovgivningsmæssige konsekvenser*

Forslaget medfører ingen lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark.

#### *Økonomiske og administrative konsekvenser*

Miljømærkeordningen er frivillig, hvorfor forslaget ikke forventes at medføre konsekvenser for stat, regioner, kommuner eller erhvervsliv.

#### *Beskyttelsesniveau*

Det vurderes, at forslaget påvirker beskyttelsesniveauet positivt. Ift. miljøeffekten, er det ikke godtgjort, at kriterieniveauet vil omfatte den miljømæssigt bedste tredjedel af markedet, som ellers er målsætningen ved fastsættelsen af miljømærkekriterierne under miljømærkeordningen.

### 5. Høring

Et tidligere udkast end Kommissionens forslag fra d. 9. april til miljømærkekriterier for træmøbler har været i høring hos medlemmerne af Danmarks miljømærkenævn. Der er ikke indkommet høringssvar.

Til Kommissionens forslag af 9. april 2008 er der i Specialudvalget kommet høringssvar fra Danmarks Naturfredningsforening (DN) og Forbrugerrådet (FBR) efter høring i EU specialudvalget.

DN skriver:

Generelt tilslutter Danmarks Naturfredningsforening sig kritikken af såvel metode som foreslåede kriterier i de fire rammenotater, og hermed også de indstillinger, som rammenotaterne indeholder.

De mere lempelige metoder og kriterier, som generelt ses i Blomstens kriterieudvikling understreger betydningen af, at vi fortsat er afhængige af såvel Svanen som Blomsten i dansk miljømærkning. Blomsten

er stadig på mange områder for svag i kriterierne, bl.a. fordi industriens lobbykræfter i Bruxelles er langt stærkere end miljø og forbruger.

FBR skriver:

Forbrugerrådet beklager den korte svarfrist og henviser til de europæiske organisationer EEB og BEUC høringskommentar til Kommissionen (ikke vedlagt).

Der er flere punkter der bør ændres og som Danmark bør kæmpe for: der skal ikke tillades flammehæmmere og biocider i tekstiler til træmøbler. PVC skal ikke tillades i PVC i træmøbler, ligesom, at genmodificerede træsorter skal udelukkes i træmøbler.

Miljøministeriet har efter høringsfristens udløb i Specialudvalget modtaget et samlet hørings svar fra Det Økologiske Råd, Danmarks Naturfredningsforening og CO-Industri, som overordnet tilslutter sig den danske holdning.

## 6. Forhandlingssituationen

Kriterieudviklingen har været ledet af Frankrig. Kriterierne bygger på kriterier for møbler tilbage i 2003, der ikke blev vedtaget, som resultat af, at Kommissionen forsøgte at sætte sig mellem to stole i forhold til især plast og indholdsstoffer (herunder phthalater). Danmark stemte i 2003 nej til kriterierne, primært pga. manglende krav til genbrugsplast (der var ingen krav). Med nærværende udkast til kriterier for træmøbler har Kommissionen håbet at lægge diskussionen om plast bag sig. Alligevel er plast centralt i diskussionen, idet 3% af møblet kan bestå af plast. Der er ingen direkte kriterier, der hindrer anvendelsen af PVC eller phthalater.

Grundlæggende er der nogen inkonsistens i kriterieopbygningen mellem f.eks. kriterier for madrasser og møbler, til trods for åbenbare ligheder, og at Frankrig er leder af kriterieudviklingen for begge produktgrupper. Danmark har forsøgt at belyse inkonsistensen, der f.eks. består i, at kriterier for madrasser udelukker brugen af mono-, di- og triorganiske forbindelser, mens kriterier for møbler udelukker brugen af organotinforbindelser. Forskellen er ikke argumenteret, og giver berettiget tvivl om kriterieudviklingen. Det er endvidere problematisk, at Kommissionen ikke angiver præcise mål for indholdet af certificeret træ

Væsentlige diskussioner har i øvrigt været: Indholdsstoffer i produktionen af møblet og selve møblet og krav til skovdriften for det anvendte træ.

### Indholdsstoffer

Der har været stor fokus på, at stoffer til produktionen af et miljømærket møbel, skulle overholde skrappe krav. En vurdering af indholdsstofferne i forhold til kravene i Svanemærkets krav til møbler viser en stor overensstemmelse i opstillingen af krav. Væsentlige forskelle er, at Blomstens krav er skrappest (50% skrappest end Svanen), hvad angår formaldehydafgivelsen af f.eks. byggeplader, mens Svanen stiller krav om, at halogenerede flammehæmmere, PVC og phthalater ikke må anvendes. Blomsten stiller ikke direkte krav til anvendelse af PVC, og phthalater reguleres via krav til miljø- og sundhedskrav til indgående stoffer.

**Flammehæmmere.** Danmark har foreslået og støttet, at halogenerede (bromerede og chlorerede) flammehæmmere udelukkes fra miljømærkede træmøbler. Kommissionen har i sit sidste udkast ændret ordlyden, så der hersker berettiget tvivl om de halogenerede flammehæmmere faktisk er udelukket, eller om det kun er de halogenerede flammehæmmere, der i øvrigt udelukkes af kriterier som øvrige ikke-halogenerede flammehæmmere (bl.a. CMR-effekter og miljøfarlighed).

### Skovdrift

Kravene til indhold af certificeret træ har været meget diskuteret. Miljøorganisationerne har anført at det kun er 100% FSC-certificeret træ, der bør komme i betragtning i Blomsten. Kommissionen angiver i det sidst udsendte forslag ikke en andel certificeret træ, men har i et tidligere udkast anført hhv. 70% for massivt træ og 40% for træ til byggeplader. Ved afstemningen i 2003 om miljømærkekriterier for møbler havde Kommissionen foreslået 50% hhv. 30% certificeret træ. I diskussionen i 2003 blev det fremført at et højt krav til certificeret træ ville diskriminere træ som materiale, i forhold til andre møbelmaterialer (plast, metal, mm.). Da den nye produktgruppen kun omfatter træmøbler er der ikke tale om direkte diskrimination af træ som

materiale. Svanemærkets krav til certificeret træ ligner Kommissionens tidligere udspil mht. 70% certificeret træ i massivt træ, og har et krav om 30% certificeret træ i byggeplader.

Krav om lovligt træ er forbundet til EU Kommissionens arbejde med FLEGT (EU's handlingsplan for "Forest Law Enforcement and Trade").

## 7. Regeringens holdning

Regeringen agter at støtte de foreliggende kriterier, såfremt kravet til halogenerede flammehæmmere præciseres og udelukker disse forbindelser. Der er tale om første version af en omfattende produktgruppe. Der lægges vægt på ligheden til Svanemærkets kriterier med hensyn til indholdsstoffer og VOC'er, herunder formaldehyd. På to afgørende punkter er der forskel. Det er phthalater og halogenerede flammehæmmere.

Det er regeringens holdning, at miljømærkede produkter ikke må indeholde miljø- og sundhedsskadelige stoffer. Derfor vil Danmark arbejde for at brugen af phthalater begrænses endnu mere. I forhold til de gældende miljømærkekriterier er kravet til phthalater skærpet, idet der kun må anvendes phthalater, der er risikovurderet. Disse omfatter de seks phthalater, der er reguleret i legetøj og småbørnsartikler gennem direktiv 2005/84/EF. Af disse 6 er DEHP, DBP og BBP klassificeret som reproduktionstoksiske, og må ikke anvendes i miljømærkede møbler. Regeringen vil arbejde for at de 3 øvrige phthalater i direktiv 2005/84/EF, DINP, DNOP og DIDP ikke må anvendes i miljømærkede træmøbler.

Kommissionens sidste øjeblikændring af kravet til halogenerede flammehæmmere giver berettiget tvivl om de faktisk er udelukket, eller om f.eks. deca-BDE kan anvendes. Danmark lægger afgørende vægt på, at bl.a. deca-BDE ikke kan anvendes i et miljømærket produkt.

Danmark vil arbejde for at teksten præciseres (så der ikke er tvivl om kriteriets ordlyd), og vil lægge afgørende vægt på, at miljømærkede træmøbler ikke må indeholde halogenerede flammehæmmere. Danmark finder det utænkeligt, at f.eks. deca-BDE, der er forbudt i elektrisk udstyr (der er omfattet af indsamlingsordninger) kan tillades i et miljømærket træmøbel, hvor der er risiko for at produktet senere vil ende i forbrændingsanlæg, hvor de halogenerede forbindelser kan omdannes til endnu mere skadelige stoffer. Endelig vil der være lande, hvor et møbel kan ende på deponi.

Danmark kan tilslutte sig et krav om, at alt træ, som skal miljømærkes med EU's miljømærke, Blomsten, skal komme fra lovligt og bæredygtigt drevne skove. Danmark støtter krav til certificeret træ, men anerkender også at mængderne af certificeret træ kan være begrænset, hvorfor krav om 100% certificeret træ ikke er realistisk på nuværende tidspunkt. Danmark kan støtte Kommissionens tidligere udmelding om indhold af certificeret træ, dvs. hhv. 70% for massivt træ og 40% for træ til bygningsplader, men forholder sig afventende i forhold til Kommissionens endelige forslag om hvor meget certificeret træ der skal indgå.

Danmark lægger afgørende vægt på at træ ikke må stamme fra ulovlig skovdrift. Dokumentationskravet opfylder kriterierne i FLEGT arbejdet, men Danmark vil arbejde for at to vigtige forhold omkring dokumentation af ucertificeret træ tydeliggøres. Der bør 1) indføres et krav om en deklaration fra leverandør og dennes underleverandør om, at ucertificeret træ ikke stammer fra ulovlig skovdrift. De nuværende krav stiller ikke præcise krav tilbage i leverandørkæden, og 2) at få præciseret i kriterierne og dokumentationen, at det dokumenteres hvor selve træet er fældet (bl.a. navn på træart og geografisk placering af stedet hvor træet er fældet), og ikke kun fra det seneste sted træet har undergået forarbejdning (udskæring på savværk, der kan ligge langt fra, hvor træet er fældet).